

משולחן שלמה

עיונים ופנינים בפרשה משיעוריו של

הגאון הינוקא

רבינו שלמה יהודה בארי שליט"א

גליון
201

פרשת נצבים וילך

ואתה תשוב והותירך

וְאַתָּה תָּשׁוּב וְשָׁמַעַתָּ בְּקוֹל ה'... וְהוֹתִירְךָ ה' אֱלֹהֶיךָ כְּכֹל מַעֲשֵׂה יְדְךָ... לְטִבְּהָ כִּי יָשׁוּב ה' לְשׁוֹשׁ עֲלֶיךָ לְטוֹב פֶּאֶשֶׁר שָׁשׂ עַל אֲבֹתֶיךָ (ל, ח-ט).

ביאר רבינו בחיי שרמז בזה הכתוב שבכוח התשובה יחזור הייחוד השלם בין קוב"ה ושכינתיה בזמן הגאולה. כי שורש דרך ה'תשובה הוא במחצב שפע העליון של המלכות (-הבינה), וכאשר גברו עוונות ישראל באו לכדי הגלות, שמתוך כך נעשה פירוד ולא נשפע שפע העליון אל המלכות, עד שבאו לכדי החורבן והגלות וגברו עליהם כל הצרות הרבות בין העמים. ועל זה מבטיח הכתוב שכאשר 'אתה תשוב ושמעת בקול ה'' (שהשמיעה היא כנגד הבינה ושפע העליון של המלכות), כנגד זה 'ישוב ה' לשוש עליך לטוב כאשר שש על אבותיך', והוא על דרך מה שאומר הקב"ה לישראל "שוכו אלי ואשובה אליכם" (מלאכי ג, ז). שמתוך שת'שובו אלי' הנה 'אשובה אליכם', שיחזור הייחוד להשפיע למלכות, ובזה יהיו ישראל כענין 'הותירך', שיהיה להם יתרון על כל באי עולם, ויושפע כל צרכם כראוי לרום מעלתם.

ושמעת בקול ה'

והוא מעלת השמיעה בקול ה' כראוי בכל לב, שכאשר נותן אדם ליבו ומסכית אזנו לשמוע את קול ה' המעוררו בתשובה מתוך תוקף טרדת הגלות, תיכף נדבק באור התשובה ונשפע בו משפע הייחוד שיושפע בעת הגאולה, והולך ומדבק עצמו יותר ויותר בגילוי כבוד ה' ותקומת קרן ישראל שתהיה אז בעת הגאולה. כמו שביאר הכלי יקר (ל, א) שבא הכתוב לומר שמיד כאשר תגמור בלבך לשוב בתשובה שלימה עד ה', ושמעת בקולו ככל אשר אנכי מְצַוְךָ היום בכל לבבך ובכל נפשך, הנה מתוך השמיעה לבדה בקול ה', שיראה ה' בך סימני טהרה שנכון לבך אליו אך שיש מעכב בעדך מלעשות בפועל כל מצוותיו (שהרי לא נאמר כאן עדיין 'ועשית את כל מצוותיו' כבסמוך), הנה תיכף "ושב ה' אליהך את שבותך ורחמך" (ל, ג), שאפילו 'שבותך', הוא העוון המתייחס אליך, וכענין "וילך שובב בדרך ליבו" (ישעיה נז, ז), אף הוא יתהפך לזכות, כמו שאמר ריש לקיש במסכת יומא (בדף פו ע"ב) שעל ידי התשובה מאהבה נעשין הזדונות זכויות, וזהו 'ורחמך' שהוא לשון אהבה, שתהיה רצוי ואהוב לפני הבורא ב"ה כמקדמת דנא, ולא יהיו זדונותיך מרחיקים את קרבתך אליו.

כאשר שש על אבותיך

וכתב האלשיך (ל, ט) שכאשר שב האדם מעצמו אל ה' מתוך שמביט אל אחריתו ומעורר ליבו בקרבו אל תכליתו בעולמו עד ששב אל הבורא ב"ה בכל ליבו, הנה ישפיע בו הבורא ב"ה כל שפע המצטרך כאמור, ולא יצטרך לבוא לכדי ריבוי הצרות וההרפתקאות שבגלות.

וראוי הדבר לכל אחד ואחד מישראל בפרטות, כמו שנקט הכתוב בכל זה בלשון יחיד, להורות שעל כל אחד ואחד בפרטות מדבר הוא, שהרי כן הוחזקנו מאבותינו מעולם, כמו שאמר הכתוב 'כי ישוב ה' לשוש עליך כאשר שש על אבותיך', לומר שכפי שנהג הקב"ה עם אבותינו שהיו כיחידים לפניו ועשה עימהם הקב"ה טובות נצחיות לאין שיעור, כן ראוי לכל אחד ואחד מזרעם אחריהם, שכפי שאחד היה אברהם ולא נמנע הבורא ב"ה מלהיטיב לו, וכן יצחק אחר אברהם, ויעקב אחר יצחק, שהיו כולם יחידים לבדם, כן יעשה הקב"ה עם כל אחד מישראל מתוך דרך התשובה הבאה מתוך שמיעת הלב כאמור. ועוד אמר בזה הכתוב, שעל אף שהרבה האדם בחטאים חלילה, עם כל זה מתוך התשובה ישוב ה' לשוש עליו לטוב ללא דופי כאשר שש על אבותינו שלא חטאו מעולם, ולא עוד, אלא שמאחר ששב מאהבה בכל לב ונפש יעלה עליו הקב"ה כאילו קיים מצוותיו ועשה זכויות כאמור.

קדוש יאמר לו

והוא מפני שבזה הולך ודבק האדם באור התשובה ושפע העליון שיושפע בעת הגאולה כאמור, וכמו שכתב הספורנו (ל, י) שהבטחה זו 'הותירך ה'... לטובה' הוא יתרון והצלחה גדולה מכל, שהוא מה שהבטיחנו הקב"ה על עת הגאולה "והתהלכתי בתוכם והייתי לכם לאֱלֹהִים ואתם תהיו לי לעם" (ויקרא כו, יב), שכאשר תהיה תשובתך בכל לב ובכל נפש באופן שעוונות נחשבים כזכויות, שתדבק מעצמך בדרכי אבותינו כאמור, הנה בזה תהיה לרצון לפניו כמו שהלכו אבותיך לפניו ותזכה למעלתם. וכמו שכתב הספורנו עוד (בבמדבר כד, ט) שבעת הגאולה יזכו שרידי ישראל מתוך התשובה להיות במדרגת אברהם אבינו, שיושפע להם כח הברכה כמותו, כענין שנאמר (שם) "מברכיך ברוך". וכן ביאר המלבי"ם (ל, ט) שבעת הגאולה ישוב ה' לשוש על כל אחד מישראל לטוב כאשר שש על אבותינו הקדושים, וכענין שנאמר (בישעיה ד, א) "והיה הנשאר בציון והנוותר בירושלים קדוש יאמר לו".

והיה הנכשל כדור

ובזה תלויה כל הצלחת ישראל, שמתוך כל הרפתקאות הגלות מתעורר ליבם יותר ויותר לשוב אל ה' באמת זכה ונקיה יותר, עד שיזכו למעלת התשובה השלמה מאהבה כראוי וכאמור, ובזה יזכו לכל מעלתם בעת הגאולה. כמו שכתב רבי אברהם אזולאי בספר בעלי ברית אברם (בפ' נצבים) שהוא שאמר רבי יהושע במסכת סנהדרין (בדף צז ע"ב) שאם אין ישראל עושים תשובה, מעמיד להם מלך שגזירותיו קשות כהמן, וישראל עושים תשובה ומחזירים למוטב, היינו שיעשו תשובה בעל כרחם מתוך היראה, אבל לאחר מכן יתעוררו ישראל מעצמם לשוב מאהבה בתשובה שלימה, ואז יתקיים 'ואתה תשוב ושמעת בקול ה' ועשית את כל מצותיו'.

ואלה יעמדו על הברכה

העלון מוקדש לרפואת ישועת והצלחת:

יוסף בן אלישבע הדסה, דוד בן חנה, מזל נעמי בת נוריה נורית

להקדשות ניתן לפנות בטל' 076.599.599.1

לעילוי נשמת
שיינא בת מיכל,
גאולה בת דינה
יחיאל בן ג'ניה

כ) "כי אביאנו אל האדמה אשר נשבעתי לאבותיו זבת חלב ודבש ואכל ושבע ודשן ופנה אל אלהים אחרים ועבדום ונאצוני והפר את בריתי", אם כן לא יבואו לתשובה גמורה בארץ הגלות.

אבל מצד גודל חסדו ב"ה, הנה אם ממציא אדם עצמו לתשובה נותן לו הקב"ה כח ועשירות וכל טוב שהיה לו בשעת החטא, אף שאין הדבר ראוי לו מצד הדין, בכדי להעמידו בנסיון אם ישוב לאחר מכן בתשובה מעולה. ועל כך אמר הכתוב 'ושבת עד ה' אלהיך' בארץ הגלות, ולאחר מכן 'ושב ה' את שבותך ורחמך ושב וקבצך מכל העמים והביאך אל ארץ אבותיך והטיבך והרבך מאבותיך', שעל אף שאינה ראויה לך מצד תשובה שעשית בגלות, בכל זאת הוא יתן לך ארץ אבותיך ויעמיד אותך על הנסיון, ואם אז 'תשוב ושמעת בקול ה', אז 'ישוב ה' לשוש עליך לטוב כאשר שש על אבותיך'.

והוא מכח זכות האבות המתעוררת בארץ להשיב את ישראל לאביהם שבשמים בתשובה כראוי, כמו שדקדק החתם סופר שם (ל, ד) עוד מה שאמר הכתוב תחילה (ל, ה) "והביאך ה' אלהיך אל הארץ אשר ירשו אבותיך וירשתה והיטיבך והרבך מאבותיך", שמשמעו בזכות אבותיך, ולאחר מכן אמר 'ואתה תשוב ושמעת... כי ישוב ה' לשוש עליך לטוב כאשר שש על אבותיך', שמשמעו שיהיה כמותם, לומר שמתחילה יטיבך וירבך מאבותיך, ולאחר מכן תעלה במדרגה ותשוב ותשמע עד שלא תצטרך לכך כביכול, וישוש ה' לך לטוב כאשר שש על אבותיך מעצמם, ותהיה כמותם כאמור.

ומתוך כך יזכו ליעוד הכתוב 'והותירך ה' אלהיך... לטובה, כי ישוב ה' לשוש עליך לטוב כאשר שש על אבותיך', שהוא שלימות הטובות שיהיו בעת הגאולה, שיזכו בני הדור ההוא כולם להיות שורה עליהם רוח הקודש, ולהיות מרכבה לשכינה כמו האבות, כמו שנאמר (בזכריה יב, ה) "והיה הנכשל בהם ביום ההוא כדוד", וכמו שדרשו בשיר השירים רבה (ז, יא) מה שכתוב (בשה"ז ז, ו) "ראשך עליך ככרמל ודלת ראשך כארגמן", שיאמר הקב"ה לישראל הרשים שבך חביבים עלי כאליהו שעלה להר הכרמל, והדלים שבך, שהם יותר פחותים מן הרשים, חביבים עלי כדוד כאמור, ויש אומרים כדניאל שנאמר בו (בדניאל ה, כט) "וְהִלְפֵשׁוּ לְדַנְיָאֵל אֲרָגְוֹנָא".

באותו מקום ובאותו כח

וכל זה הוא בכוחה הגדול של ארץ ישראל שמהותה הוא דרך התשובה שלמדונו האבות כאמור, כמו שדקדק החתם סופר בתורת משה (ל, א) מה שאמר הכתוב תחילה 'ושבת עד ה' אלהיך... והביאך ה' אלהיך אל הארץ אשר ירשו אבותיך', ושוב אמר הכתוב 'ואתה תשוב ושמעת בקול ה'... והותירך ה' אלהיך... לטובה כי ישוב ה' לשוש עליך לטוב כאשר שש על אבותיך', שאחר שכבר עשו ישראל תשובה והביאם הקב"ה אל ארץ אבותיהם נאמר עוד הפעם 'ואתה תשוב', והוא מפני שעיקר התשובה המעולה הוא תשובת המשקל, שהוא באותו מקום ובאותו כח וגדולה ותאות הגוף, כמו שאמר רב יהודה שם במסכת יומא (בדף פו ע"ב), אם כן כאשר חטאו ישראל בארצם מתוך גדולת וטובת הארץ, כענין שאמר הכתוב (לא,

"אל יצא איש ממקומו ביום השביעי" (שמות טז, כט)

משיעורים יום ה' בא ויום ה' במדבר תשע"א

א

האמת הזו היא כנגד ב' אלפי"ן ד'אמת' שמשכיבים לו החכמים, שהם כנגד הזהירות שלא להטות לימין מחד, ולשמאל מאידך, וזהו ענין 'פלא' המסור ביד החכמים שהוא אותיות אל"ף, וכדרך שאמר הקב"ה (בישעיה כט, יד) על קלקול האמונת חכמים "הנני יוסיף להפליא את העם הזה הפלא ופלא ואבדה חכמת חכמיו", שכאשר אין מטים את האוזן לשמוע דברי חכמים מאבדים ב' אלפי"ן אלו, שהם 'הפלא' ו'פלא', ולעומת זאת כאשר מטה אזנו לדברי החכמים, הם נותנים לאדם ב' אלפי"ן, שעל ידם ידע את הגבול בימין ובשמאל, וכענין שכתוב (באיוב לג, לג) "ואאלפך חכמה".

ב

וראשית דרך התשובה היא שיחזור האדם למקומו ורשותו של הקב"ה, הן מצד העתיד הן מצד העבר, מצד העתיד הוא שיקבע עצמו בדרך הקודש ויהיה פורש לגמרי מן החטא ולא יחזור לסורו, ומצד העבר הוא שימחל לו הקב"ה ויכפר על אשר התרחק ממנו בחטאיו, ויתוקן כל אשר החשיך בלבושי נשמתו מתוך עוונותיו, ואין הדבר רחוק מהאדם, כי צריך הוא רק לקבל עליו לעזוב החטא ולסור מרע, ובזה ישוב ויחזור לרשותו של הקב"ה ומקום הקדושה. כי הנה בשעה שאדם מקלקל ועובר על דברי תורה יוצא הוא באותה עת מגבול הקדושה לרשות הסטרא אחרא כמו שאמר רבי אלעזר בזוהר בראשית (בדף נד ע"א), כי נעשה בזה כמרכבה וכסא ליצר הרע, אמנם תיכף לאחר החטא שוב אינו מרכבה לכח הטומאה שהיה שורה עליו בשעת החטא, וכל מה שבכל זאת עדיין נשאר הוא ברשות החיצונים הוא מפני שנחלש בדעתו ואינו יודע מכוחו שיכול הוא בכהרף עין לתקן בעצמו את חטאו ולשוב למצבו כבתחילה, ובזה שאינו חוזר תיכף לרשות הקדושה בא שוב לידי עבירה חלילה.

בכדי לשוב אל השי"ת באמת כראוי צריך מצד אחד לעבוד לפניו יתברך בשמחה ואהבה, וכענין שכתוב (בתהלים ק, ב) "עבדו את ה' בשמחה", ומאידך צריך שישבר ליבו ויהיה ביראה ובושה גדולה מתוך שיזכור את חטאיו ואת ריחוקו, וכענין שכתוב (בתהלים נא, ה) "וחטאתי נגדי תמיד". וידעית הדרך שיתבונן האדם ויעמוד לפני השי"ת בעבודתו היא על ידי האמת, שהוא קו האמצע, שלא יצא חוץ לגבול לצד ימין, שבו השמחה והאהבה, ולא יצא חוץ לגבול לצד שמאל, שבו היראה והלב נשבר, ורק כשיש לו את האמת יוכל להיות בקו האמצע, שהוא גבול דק כחוט השערה בין ימין לשמאל.

אמנם כאשר זרק אדם מטיפי מוחו וקלקל דעתו, איבד בזה את הדעת להכריע האמת, ושוב אינו יכול לדעת מה הוא הגבול לימין ולשמאל, ואינו יודע מה היא דרך האמצע לילך בעבודת השי"ת. ובזה נסתרת דרך התשובה מהאדם, כי נסתרת ממנו האמת לידע הגבול לצד ימין והאהבה, ונסתרת ממנו האמת לידע הגבול לצד שמאל והיראה. ועצתו ורפואתו היא להטות אזניו לדברי חכמים שמעולם לא קלקלו את דעתם, שעל ידם ידע מה הוא הגבול ולא יצא חוץ למקומו. וזהו הדבר הגדול ביותר שיוזכה האדם בעולם הזה, שיהיה יכול לקבל דרך שעל ידה ישוב אל השי"ת. אך כאשר לא יטה אזנו לדברי חכמים, וילך אחר שכלו ועיניו, תהיה התשובה נסתרת ממנו, ולא ידע את הדרך לשוב אל השי"ת, כי אין לו את דעת החכמים שישבו לו את הדרך לאמת, שהיא הגבול הדק שבין ימין ולשמאל.

וכשאדם מבטל את ראיית עיניו שלו על דרך התשובה וכנגד זה מטה אזניו לדברי חכמים, מקבל בזה שני עינים, שהם עיני חכמים ודעתם על דרך התשובה, ובזה משיב לעצמו את האמת. וזהו שהחכמים נקראים 'עיני העדה', כי כאשר מטים האזניים לדבריהם מקבלים את העינים לראות הדרך כיצד לשוב אל השי"ת בתשובה שלימה. ודרך

וראשית התשובה מתחלת מפנימיות יום השבת, שהיא כנגד אותיות י"ה, והוא כנגד המחשבה וההתבוננות הנכונה על דרך ה', ורק לאחר מכן יוכל האדם להשיב את ששת הימים אל השי"ת, שהם כנגד ו"ה כאמור. היינו שבתחילה אין לאדם לעסוק כלל בתיקון העבר, ולתקן ולהשיב כל מדרגותיו שכנגד האותיות ו"ה שבשם הוי"ה ב"ה כאמור, אלא צריך הוא ליתן דעתו רק על הפרישה מן החטא ולהיות 'סר מרע' מכאן ואילך, ולזה צריך הוא לחזור לרשותו ומקומו של השי"ת שהיא יום שבת, שהיא כנגד האותיות י"ה שבשם הוי"ה ב"ה, והוא עיקר כח התשובה, שמלבד מה שעיקר התשובה היא הפרישה מן החטא לעתיד, הנה גם זהו עיקר הכוח לשוב לדרך ה', שכל שאין האדם חוזר לרשותו של השי"ת ומקומו, אין בו בשום פנים את הכח והיכולת לתקן את העבר. ובעבור כך יש לו לדבק עצמו בכוחה וקדושתה של השבת, שהיא רשות הקדושה ומקום השראת השכינה כאמור, שהוא צד החסד והרחמים, השמחה והאהבה, ובכל הימים והזמנים כולם יהיה קשור ביום שבת, ובזה יהיה פורש מן החטא וסר מרע שהוא תשובה על העתיד.

וכנגד כל אשר נתרחק בעבר, שצריך הוא להשיב לאותיות ו"ה שבשם הוי"ה ב"ה אל שורשם כאמור, הנה לזה נתקנו זמנים המיוחדים לתשובה, שהם זמני הוידוי ונפילת אפיים, ובתיקון חצות, וכן זמנים המיוחדים אצל האדם לשוב הדעת וחשבון נפש ותשובה, ואז ילך לצד שמאל והגבורה, שהוא הלב נשבר, ויאיר את המקומות החשוכים בלבושי נשמתו, וישיב את כל הטוב שאיבד ברשות החיצונים, ובזה יעשה תשובה על העבר.

ותלוי הכל בכך שיטה תמיד אוננו לדברי חכמים כאמור, כי בזה יחזור לתחום הקדושה ורשותו של השי"ת ויראה שלעולם אינו נמצא חוץ לתחום אלפיים אמה של הקדושה, כי יקבל מהחכמים ב' אלפיים של 'אמת', שהם אמת לימין ואמת לשמאל כאמור, ויהיה יכול לידע ולהכריע שבזמן שהוא מיוחד לצד הימין והאהבה והשמחה בעבודתו יתברך, אין לו להרהר אז כלל בעבר ובמה שיצא ממנו אור הקדושה חוץ לתחום אל החיצונים, כי אינו זמן מיוחד ללב נשבר וידי ותשובה, וזהו אמת לימין. ולעומת זאת כאשר נמצא הוא בזמן של תשובה לפני השי"ת, לא יחשוש מלהתעצב אז על חטאיו ולהתחרט כפי מה שמבין בדרגתו את חומרת החטא, ויזכור יום המיתה ויהיה ביראה גדולה, וזהו אמת לשמאל. אמנם לא יעסוק בענין הלב נשבר בכל עת ועת, כי תהיה לו את הדרך וההתבוננות הנכונה לידע ולהבין שיש לזמן זה גבול ותחום המוקדש ומובדל ללב נשבר לפני השי"ת, וכגון כאשר בא לעסוק בלימוד תורתו ורוצה להרהר בתשובה קודם הלימוד, יידע שהם רגעים של יראה לב נשבר ותשובה, וישבור ליבו לפני השי"ת ולא יחשוש, אבל לאחר מכן יהיה כל לימודו בשמחה גדולה וחשק גדול מצד היותו בן ישראל, ומצד שנתנה לו האפשרות להכניס בדעתו משפט והלכה של בורא שמים וארץ.

ה

כי אין צריך לעסוק בענין הלב נשבר, שהוא ההטיה לצד השמאל, אלא בידיעה, שהוא רגע של הרהור תשובה וחרטה. ורק הצדיקים הגדולים וחכמי ישראל שהשיגו את כל דרכי התורה וידיעת השי"ת, ומעולם לא היה בהם קרבה אל החטא או רצון או מחשבה מדרך חטאים, הם לבדם יכולים לילך בכל היום כולו בב' האופנים, הן בלב נשבר והן בשמחה וחשק גדול בעבודתו יתברך, כי מאחר שמעולם לא נפגמה דעתם הקדושה, יש להם את האמת בידם, ואינם מטים ימין ושמאל חוץ לגבול ביראה מחד, וחוץ לגבול באהבה מאידך. אבל אין דרך זו מסורה לכל אחד ואחד, ולכן תיקנו חכמים לישראל זמנים המיוחדים לוידי ותשובה ולב נשבר, ועשרת ימי תשובה ויום כיפור קטן, והרכו לעורר על זמן המיוחד לכל אדם בו יחשוב מתכליתו מכל העולם הזה, וחשבון הנפש, כל אדם כאשר תשיג ידו, ובזמנים אלו יוכל להטות עצמו לצד השמאל והלב נשבר.

וכל זאת מפני שאחר שקלקל אדם דעתו אפילו פעם אחת בימי חייו, כל

וכפי שנעשה עם אדם הראשון, שכאשר עבר על ציווי ה' ואכל מעץ הדעת נתקלקלה בזה דעתו מלהבחין ולידע מה הוא קו האמצע בין השמחה והאהבה לבין הלב נשבר והיראה בעבודת השי"ת, שזהו ענין האמת כאמור, ומאחר שעמד מחוץ לגבול הקדושה, שהוא מקומו של הקב"ה, בא לחלישות הדעת. וכאשר ניסה לתקן זאת ממקומו, בא מתוך חלישות דעתו לקלקול נוסף, שלא המתין לידע את חוה אשתו בשבת כמבואר בדברי רבנו האר"י בשער הכוונות (דרוש א דר"ה), וגם לאחר שגרשו הקב"ה מגן עדן לא חזר לרשות הקדושה ומקום הקב"ה ככל אותם ק"ל שנה שפרש מאשתו כמו שאמר רבי ירמיה בשם רבי אלעזר במסכת עירובין (בדף יח ע"ב), כי רצה לתקן את החטא בדרכו, ומזה נעשה עוד קלקול שהוצרך להתנתק בגלות מצרים כמבואר בדברי רבנו האר"י בשער הכוונות (ריש דרוש א דפסח), עד שגילה את סוד התשובה, שראשית התשובה היא שיחזור האדם למקומו ורשותו של הקב"ה.

ג

והיא קדושתה וכוחה של השבת, שהיא ענין התשובה, כמו שאמרו בבראשית רבה (כב, יג) שכאשר נודע לאדם הראשון כוחה של תשובה פתח ואמר "מזמור שיר ליום השבת". כי שבת קודש היא רפואה ותיקון לכל מה שנתרחק האדם בחטאיו, ולכן תיכף כשנכנסה השבת והפציע אורה נעשתה סניגור לאדם הראשון, וכשראה כוחה התנחם ואמר 'מזמור שיר ליום השבת' כמובא בפרקי דרבי אליעזר (פרק יט). אלא שצריך להמשיך את אור השבת על כל הימים ועל כל המדרגות שנתרחק האדם בחטאיו, שיחזרו כולם אל השי"ת, שזהו כלליות התשובה. וזהו שנרמז בתיבת 'תשובה' שהיא אותיות שבת ו"ה, כי על ידי אור השבת קודש יכול האדם להשיב אל השי"ת את כל מדרגותיו ומקומו שנתרחק בהם על ידי מעשיו, שהם בשורשם כסא ומרכבה לאותיות ו"ה שבשם הוי"ה ב"ה, אלא שכעת נתרחקו בעוונותיו וצריכים הם לשוב למקומם, ונעשה הדבר על ידי כוחה וקדושתה של השבת.

ולכן נאמר בה (בשמות טז, כט) "אל יצא איש ממקומו ביום השביעי", ואמרו בזוהר בשלח (בדף סג ע"ב) ובזוהר ויקהל (בדף רז ע"א) ש'ממקומו' היינו מקומו של קודשא בריך הוא, וכנאמר ביחזקאל (ג, יב) "ברוך כבוד ה' ממקומו". כי ראשית התשובה היא שיחזור האדם למקומו ורשותו של הקב"ה כאמור, כי אין השכינה שורה מחוץ לתחום הראוי לה, ששם הוא מקום החיצונים וטומאת העמים, והוא ענין רשויות ותחום שבת כמבואר שם בזוהר וברעיא מהימנא פנחס (בדף רמד ע"א), שתחום הילוך ישראל בשבת מרמז שקבועים הם הגבול ותחום דקדושה ואינם יוצאים מרשותו ומקומו של הקב"ה, ובזה מתקיים בהם מקרא שכתוב (בויקרא טז, טז) "השוכן אתם בתוך טומאותם", שבין כך ובין כך שורה עליהם אורו יתברך, ונרמז הדבר במה שהזהיר הכתוב 'אל יצא איש ממקומו ביום השביעי', שלמרות שטמאים הנכם, אל תרדו מטה ממקום השראת השכינה, שהיא יום השביעי.

וזהו שנרמז בתחום שבת 'אלפיים אמה' העולה כמנין 'גבורה' (עה"כ), שהוא צמצום וגבול, לרמז שכאשר אין יוצא האדם חוץ לתחום הקדושה אלפיים אמה, משיב הוא בזה לב' האלפיים של דרך האמת והתשובה, שהם אמת לימין ואמת לשמאל, היינו שיוודע את הדרך לעבוד להשי"ת בשמחה גדולה ואהבה רבה, וגם לתקן חטאו מתוך יראה ולב נשבר כדבעי, וכאמור. והם ב' פעמים 'מגן' העולים כמנין 'מקום', לרמז למקום ותחום השראת השכינה שהוא שמירה והגנה על האדם בב' אופנים, הן שלא ילך אחר דעתו שלו בדרך התשובה, ויהיה שמור מן המחשבה דלית דין ולית דיין, ושלא יהיה חלילה כענין הכתוב "ולשמחה מה זו עושה" (קהלת ב, ב), הן שיהיה שמור מן העצב ולב נשבר שאינו מן האמת, שהוא כאשר בא לזה מתוך שאין ליבו תקיף וחזק כנגד יצרו, מפני שבר ליבו המביאו למורד הלב, וכענין שאמר הכתוב (כדברים יא, ו) "ואל תערצו מפניהם" ותרגם אונקלוס 'לא תתברון מקדמהו'.

שלא יעיד עליו יודע תעלומות שנתקן החטא בשרשו ונתקנה דעתו בשלימות, שוב אין לו הדעת הנכונה להכריע האמת שבין הימין והשמאל, ואפילו לאחר שנים רבות. ולכן תיקנו חכמים זמנים כגבול ותחום לעיסוק בלב נשבר, ובכך יהיה לאדם את דרך האמת כיצד לעבוד לפניו יתברך. וזה שכתוב (בדניאל ת, יב) "ותשלך אמת ארצה", ללמדנו שאף שמצד האמת צריך שיהיה גם לב נשבר וגם שמחה בעבודתו יתברך, כי זהו מדת האמת שהשיג יעקב כמו שכתוב (במיכה ז, כ) "תתן אמת ליעקב", שהוא גבול האמצעי כידוע, בכל זאת השליך הקב"ה אמת זו לארץ ולא חפץ בה, כי האמת שחפץ בה השי"ת היא כפי שקבעו חכמים שתהיה 'הבדלה' בין הזמן המיוחד לתשובה ולב נשבר לבין הזמן שצריך להיות בשמחה בעבודת השי"ת.

ולכן צוּתה התורה (בדברים יז, יא) "לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל", ואמרו בספרי (שופטים פסקא קנד) שאפילו אם יאמרו לך על שמאל שהוא ימין וימין שהוא שמאל שמע להם, שכנגד מה שנדמה לאדם שהאמת שצריך הוא להיות בצער ועצבון ובזה יראה כלפי שמיא שכואב הוא על חטאיו, כנגד זה אמרו 'אפילו אם אומרים לך על שמאל (כדעתו) שהוא ימין' שמע להם. ועל ההיפך, שמדמה שמפני גודל רחמיו יתברך אינו צריך לשבור את ליבו לשוב אל ה', וכענין שכתוב (באיוב לה, ז) "אם צדקת מה תתן לו", כנגד זה אמרו 'אפילו אם אומרים לך על ימין (כדעתו) שהוא שמאל' שמע להם.

ולכך ראשית התשובה היא שישוב האדם תחילה לרשותו יתברך ומקום הקדושה כאמור, כי קודם שחזור האדם לרשותו יתברך ומקומו אין לו את אלו ה'ב' אלפי"ן, ולא יהיה יכול להבחין באמת, לידע היכן מקומו וכיצד להתבונן על עצמו ומדרגתו, ולא יהיה יכול להבדיל בין הזמנים של השמחה והאהבה, לזמנים של התשובה והיראה. וזוהי עיקר כוונת מלאך הס"מ ושורש הרע כולו, שחפץ הוא ליקח את העולם והבריות כולם אל תחת רשותו, ולכך מפתה היצר את האדם לחטאים, הכל לתכלית זו ליקח אותו תחת רשותו. כי אם יחטא האדם וישוב אל ה', וכל שכן אם ישוב מאהבה ויהפכו לו עוונותיו לזכויות כמו שאמר ריש לקיש במסכת יומא (בדף פו ע"ב), הנה לא באה ליציה"ר וסיטרא דיליה כל תועלת מעוונותיו, ולא יהיו יכולים לינוק מהם חיותם, ולכך כל עניינו ומטרתו במה שהוא מביא את האדם לחטא הוא בכדי לכבשו תחת רשותו.

כי כאשר חוטא אדם חלילה נמשך הוא בזה אחר הסטרא אחרא כאמור, ועיקר מה שנגרם בחטא הוא שרוצה הייצר הרע מתוך כך לבלוע האדם כולו, ואפילו על ידי חטא אחד בלבד, וכאשר אינו מצליח בזה רוצה הוא להכשילו שוב, ולא למען החטא לבדו, אלא בכדי לבלוע האדם כולו לצמיתות. היינו שכל תכליתו וכוונתו היא לקלקל דעתו של האדם, שלא ידע להבחין בין הימין והאהבה לבין השמאל והיראה, ולהרחיק ממנו את דרך האמצע וה'אמת', שזהו מצד דברי החכמים המשמרים אותו לבל יחטא, ושישכון תמיד בגבולות הקדושה. כי כאשר אינו סר חלילה לדברי חכמים שהם כמשמרת לתורה כמו שאמרו במסכת מועד קטן (בדף ה ע"א), בזה בא לאיסורי דאורייתא רבים. והוא שאמרו במסכת שבת (בדף קי ע"א) שכאשר עובר על דברי חכמים ישכנו נחש, היינו שנמשכת עליו בזה זוהמת הנחש.

המשך המאמר אי"ה בשבוע הבא

עומדים אנו בסיום עוד שנה מבורכת בה זכינו לאורם של כתבי הקודש "משולחן שלמה" והעלון הגדוש מדעת מו"ר "דורשי" וכן הקונטרסים והספרים היוצאים מידי זמן ומועד הנושאים את דברי תורתו ושיעוריו

של רבינו מרן הגאון הינוקא שליט"א

ומטעימים מעט ומקצת ממעיין תורתו הרחבה של רבינו ממשך השנים.

וכפי שידוע, כבר אלפים רבים ברחבי הארץ והעולם זוכים ומתבשמים מתורה זכה זו, ות"ח רבים מקיימים בהם שיעורים תמידין כסדרן, בארץ ובחו"ל צה לה, וכולם מעידים ואומרים כאחד אשר התחולל בהם מהפך עצום מעצם ההתודעות לדברי הקודש החודרים לכל לב ומפלסים דרך במים רבים ושיטפון העולם לשכון בטח, ולפעול נחת ושמחה לפני ה'.

על כן הננו בקריאת חיזוק לכל חכם לב ואשר נשאו ליבו להצטרף למערך הרכזים לשמש כרכז ונציג דברי התורה באזור המגורים, ניתן לפנות אל הרב יהודה ישראלי במוקד הקו יפוצו

טל 0765995991 שלוחה 1

או במייל a4506506@gmail.com

עין חיים היא למחזיקים בה

פתיחת שערי שמים
לשנה החדשה

**בפדיון
נפש**

לקראת ראש השנה

קחו חלק
בהפצת תורתו של מו"ר
הגאון הינוקא שליט"א
ותזכו להאיר את דרכם
של רבבות ישראל

הפדיון יתקיים על ידי הגאון הנקרא בערב ראש השנה

שליחת שמות לברכה בטל: 052-710-7506

קו דורשי

03-5502228

האזינו ורחמי אכסאו

קחו חלק
במפעל
הקודש

המעוניינים להצטרף למערך הרכזים ברחבי הארץ והעולם ולחלק מידי שבוע את גיליונות הקודש באזור המגורים וכן לתגובות הארות והקדשות בעניני העלון ניתן לפנות

076.5995991 או במייל: m.yam.shlomo@gmail.com

לקבלת הגיליון במייל ניתן לפנות לכתובת: alonim.yanuka@gmail.com